

Motion till riksdagen 2022/23:2209

av **Martina Johansson m.fl. (C)**

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Föräldraförsäkringen finns till för att alla föräldrar ska ges förutsättningar att ge sina barn en god omsorg samt att bygga upp den viktiga anknytningen mellan barn och förälder under de första levnadsåren. Centerpartiet vill se en enkel, modern och tydlig föräldraförsäkring som tar avstamp i principen om barnets bästa. En sådan försäkring måste vara anpassad till vårt moderna samhälle och arbetsliv, olika familjekonstellationer och premiera ett jämställt uttag av föräldradagar.

Pappors uttag av föräldraledighet ökar men väldigt sakta. Det återstår en lång bit innan man kan tala om en jämställd fördelning av föräldraledigheten. Fortfarande möts både kvinnor som tar ut mindre ledighet och män som tar ut mer ledighet av förvåning, misstro och misstänksamhet.

Den ojämlika fördelningen av föräldraledighet leder till negativa konsekvenser för såväl samhället i stort som för enskilda individer. Centerpartiet anser att vi behöver en bred samhällsdiskussion om hur vi kan riva de strukturer som hindrar män från att utnyttja sin föräldraledighet och kvinnor att kombinera ett gott föräldraskap med ett gott arbetsliv.

Bostadsbidraget är ett träffsäkert verktyg för att bistå ekonomiskt utsatta familjer och därmed ett viktigt inslag i de svenska välfärdssystemen. Samtidigt finns det med dagens konstruktion betydande risker för den som tar emot bidraget.

När familjer bryts upp är det inte ovanligt att föräldrarnas ekonomiska villkor förändras på helt olika sätt. De regler kring särlevande med underåriga barn som rör bostadsbidrag fungerar idag inte väl. För föräldrar som har barnen tidvis boende hos sig

gäller att bostaden måste ha minst två rum och kök samt vara minst 40 kvadratmeter stor. Motsvarande krav gäller inte för föräldrar med hemmavarande eller växelsvis boende barn. En annan faktor som påverkar bostadsbidraget är antalet dagar som respektive förälder har barnet boende hos sig, vilket avgör om barnen betraktas som hemmavarande eller umgängesbarn. Enligt samtal med Försäkringskassan är den gränsen tolv dagar per månad, dvs ca tre dagar per vecka.

Detta leder till ekonomisk osäkerhet och en osäkerhet för såväl barn som förälder kring boendet. Centerpartiet menar att bostadsbidragets konstruktion bör ses över för att förstärka skyddet för ekonomiskt utsatta familjer och motverka negativa marginaleffekter.

Centerpartiets överväganden

Tabell 1 Anslagsförslag 2023 för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Barnbidrag	33 389 255	-1 300 000
1:2 Föräldraförsäkring	49 662 693	-200 000
1:3 Underhållsstöd	2 897 838	466 000
1:4 Adoptionsbidrag	14 784	±0
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	1 081 900	±0
1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	4 485 381	±0
1:7 Pensionsrätt för barnår	9 063 100	±0
1:8 Bostadsbidrag	4 564 633	±0
Summa	105 159 584	-1 034 000

Centerpartiet välkomnar regeringens förslag om att förlänga den tillfälliga förstärkningen av bostadsbidraget för barnfamiljer. Förslaget är ett träffsäkert sätt att värna pressade hushållsekonomier i ett läge av stigande inflation och urholkad köpkraft.

För att finansiera andra prioriterade reformer föreslår Centerpartiet att flerbarnstillägget för det andra barnet avskaffas. Införandet av ett flerbarnstillägg redan för det andra barnet minskade barnbidragets omfördelade profil, samtidigt som förstärkningen av familjers ekonomi var marginell. Till följd av detta förslag föreslås anslag 1:1 minska med 1 300 miljoner kronor år 2023. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 1 300 miljoner kronor per år från och med år 2024.

Centerpartiet föreslår att föräldraförsäkringen reformeras och att dagarna med lägsta ersättningsnivå, det vill säga de dagar där ersättningen inte baseras på en persons sjukpenninggrundande inkomst (SGI), avskaffas. En stor majoritet av dessa dagar betalas ut till kvinnor, och studier visar att dessa dagar delvis kan liknas vid ett vårdnadsbidrag och innebära inlåsnings effekter för de som inte har etablerat sig på arbetsmarknaden. Förslaget innebär att dagarna gradvis fasas ut för personer som inte redan har rätt till föräldrapenning. Av denna anledning föreslås anslag 1:2 minska med 200 miljoner kronor år 2023. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 500 miljoner kronor år 2024 och med 700 miljoner kronor år 2025.

Centerpartiet föreslår att underhållsstödet höjs med 100 kronor. Det är en träffsäker åtgärd för att stötta hushåll som generellt har små ekonomiska marginaler. Av denna

anledning föreslås anslag 1:3 öka med 466 miljoner kronor år 2023. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 466 miljoner kronor per år från och med år 2024.

Martina Johansson (C)

Anders W Jonsson (C)

Jonny Cato (C)